

Dosarul nr. 3ra-403/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A.Alexandru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I.Țurcan, Iu.Cotruță, N.Simciuc)

ÎNCHEIERE

10 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Mariana Pitic
Tamara Chișca-Doneva

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, reprezentat de Serghei Teleba,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Crețu împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea achitării indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani,

împotriva deciziei din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne și a fost menținută hotărârea din 2 februarie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 9 octombrie 2017, Olga Crețu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne (în continuare IGP al MAI) cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului și obligarea achitării indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a invocat că la 13 august 2011 a încheiat căsătoria cu soțul Vadim Crețu, care din 27 iunie 1999 și până în prezent a activat în diferite funcții în cadrul MAI, în prezent activând în funcția de comandant al Companiei Botanica a Batalionului nr. 2 al Brigăzii de Patrulare a Inspectoratului Național de Patrulare al IGP, căsătoria fiind înregistrată de Oficiul Stare Civilă Rîșcani, mun. Chișinău sub nr. 687.

A invocat că din căsătorie și viață în comun, au un copil minor, fiica Violeta Crețu, născută la xxxx.

Din considerentul că dânsa nu este angajată în câmpul muncii și la moment se află la întreținerea soțului, la 4 septembrie 2017 s-a adresat în temeiul art. 16 și art. 18 din Legea nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, cu cerere către IGP al MAI prin care a solicitat calcularea și plata indemnizației lunare pentru creșterea și îngrijirea copilului pe parcursul a 3 ani de la naștere, în cuantum de 30% din venitul mediu lunar realizat de soțul acesteia – Vadim Crețu, pe parcursul ultimelor 12 luni până la nașterea copilului.

Dat fiind faptul că în termenul prevăzut de legislație, autoritatea pârâtă nu a soluționat cererea prealabilă recepționată la 4 septembrie 2017, la 9 octombrie 2017 Olga Crețu a depus prezenta acțiune, solicitând recunoașterea ca fiind ilegal a refuzului IGP al MAI de a da răspuns în modul și termenul prevăzut de lege la cererea din 4 septembrie 2017, precum și obligarea IGP al MAI de a-i calcula și achita indemnizația pentru creșterea și îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani, în cuantum de 30% din venitul mediu lunar de 9053,09 lei, realizat de soțul Vadim Crețu.

Prin hotărârea din 2 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de Olga Crețu a fost admisă, fiind recunoscut ca fiind ilegală inacțiunea IGP al MAI la cererea adresată de către Olga Crețu la 4 septembrie 2017. S-a obligat IGP al MAI de a-i calcula și de a-i achita lunar Olgăi Crețu, indemnizația pentru îngrijirea și creșterea copilului Violeta Crețu, până la vârsta de 3 ani în cuantum de 30% din venitul mediu lunar realizat de către soțul Vadim Crețu.

Prin decizia din 16 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de IGP al MAI și a fost menținută hotărârea din 2 februarie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanțele de judecată au constatat că soția se consideră aflată la întreținerea soțului asigurat dacă, la data apariției dreptului la indemnizație de maternitate, nu este angajată în muncă și nu are venit asigurat, fapt care se confirmă prin carnetul de muncă sau prin declarația prezentată pe propria răspundere că nu este persoană asigurată. Prin urmare, în cazul în care soția se află la întreținerea soțului salariat, indemnizația de maternitate se stabilește pe numele soției la locul de lucru de bază al soțului, faptul că persoana în cauză este soția angajatului se va confirma prin buletinul de identitate și adeverința de căsătorie.

În continuare, instanțele ierarhic inferioare au considerat temeinică acțiunea înaintată de Olga Crețu, din considerentul că angajații IGP al MAI sunt asigurați în sistemul public obligatoriu prin efectul legii, și astfel pârâtul care are calitatea de angajat, îi revine obligația de a achita reclamantei indemnizația pentru creșterea copilului minor până la vârsta de 3 ani. Or, neacordarea indemnizației pentru concediul pentru creșterea copilului minor, încalcă dreptul reclamantei ca cetățean al Republicii Moldova, drept ce este stipulat în art. 47 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, care stabilește că statul este obligat

să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

Ca efect a celor relatate, instanțele de judecată au considerat că, prin acțiunile sale neîntemeiate, pârâtul IGP al MAI a lezat dreptul reclamantei la proprietate garantată de art. 46 din Constituție, ceea ce constituie și o violare a prevederilor a art. 6 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale, cât și a art. 1 al Protocolului adițional la Convenție, coroborat cu art. 14 din Convenție.

Prin urmare, instanțele de judecată au conchis în favoarea obligării IGP al MAI să-i achite Olgăi Crețu indemnizația lunară pentru creșterea copilului Violeta Crețu, în cuantum de 30% din venitul mediu lunar realizat de către soțul Vadim Crețu, pe parcursul a 3 ani după nașterea copilului. Or, indemnizația pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani urmează a fi încasată din contul pârâtului – angajat, adică aceasta urmează a fi încasată de la locul de muncă al soțului, după expirarea concediului postnatal.

Subsecvent, având în vedere că în termenul prevăzut prin norma imperativă de la art. 15 alin. (1) din Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000, autoritatea pârâtă nu a soluționat cererea prealabilă depusă de către reclamantă, instanțele au recunoscut ca fiind ilegală inacțiunea IGP al MAI la cererea adresată de către Olga Crețu la 4 septembrie 2017.

Invocând ilegalitatea și netemeinicia deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, la 4 februarie 2019 IGP al MAI, reprezentat de Serghei Teleba le-a contestat cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a actelor judecătorești ce constituie obiectul prezentului recurs cu pronunțarea unei hotărâri noi, de respingere ca neîntemeiată a acțiunii.

În motivarea recursului s-au indicat motivele de drept și de fapt invocate în referința la cererea de chemare în judecată și în cererea de apel anexate la dosar, suplimentar invocându-se că prin adoptarea actelor judecătorești adoptate în prezentul litigiu s-ar putea aduce atingere drepturilor și intereselor unei persoane neantrenate în proces și, anume Casei Naționale de Asigurări Sociale, iar neantrenarea în proces atunci când se aduce atingere intereselor acesteia reprezintă o violare vădită a dreptului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CEDO și constituie temei legal de casare a hotărârilor cu trimiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

Ca urmare, instanțele de judecată s-au eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de înfăptuire a actului de justiție, au examinat superficial circumstanțele cauzei, nu au intrat în esența litigiului și nu au apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând hotărâri neîntemeiate de admitere integrală a acțiunii (f.d.85-88).

Prin referința depusă la 28 februarie 2019, Olga Crețu reprezentată de către avocatul Denis Ipatii a solicitat declararea recursului depus de IGP al MAI ca inadmisibil, tardiv, nefondat și neîntemeiat, deoarece acesta nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate reiese că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului prin prisma prevederilor art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 16 mai 2018 (f.d.63), dar date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent la dosar lipsesc. Astfel, recursul declarat la 4 februarie 2019 (f.d.85) este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de IGP al MAI, reprezentat de Serghei Teleba în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de IGP al MAI, reprezentat de Serghei Teleba nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera inadmisibil recursul declarat de IGP al MAI, reprezentat de Serghei Teleba.

În conformitate cu art. 270, 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, reprezentat de Serghei Teleba se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Mariana Pitic

Tamara Chișca-Doneva